

tracte ja que quedarem en què a elles els hi donaríem la vella rectoria per anar-hi a viure. L'altre projecte, que no va prosperar gaire, era el d'allargar l'església pel costat, i no hagués quedat gens bé. D'haver-se portat a terme el primer projecte a l'església hi hagués cabut el doble de gent i es conservava la pròpia de Bescanó i l'original del seu Patró.

— **Oi que llavors feien moltes festes a Bescanó i celebraven molts Sants?**

— Ja ho crec que sí! Comencàvem l'any amb Sant Macari, Sant Antoni, Sant Sebastià, Sant Isidre, Santa Margarida, Santa Llúcia i d'altres com la Minerva en el tercer diumenge de setembre, en que hi havia una gran funció del Santíssim i una gran processó. També feiem i celebràvem la Festa Catequística, el Setenari de Sant Josep, una setmana de conferències que, per tal d'assistir a les mateixes, la fàbrica deixava plegar als treballadors dues hores abans, tant el torn del matí, com el del vespre. En fi, moltes en celebràvem i sempre "sense ball", però feiem venir l'orquestra d'en Barnés a tocar sardanes a la tarda, i al matí els músics feien la passada amb els pavordes del Sant, per tal de recollir casa per casa quelcom per sufragar la festa. En total crec eren 8 a l'any a més de la Festa Major, és clar.

— **Per deixar Bescanó li varen obligar o va marxar perquè no li agradava?**

— Home, sí que m'hi varen obligar, ja que si me l'haguessin donat per parròquia, no hagués pas marxat. Tant don Josep com el Sr. Noguera, volien anar a demanar al Sr. Bisbe per deixar-me quedar allà, però jo els hi vaig dir que NO, que si em quedo a Bescanó m'hi he de quedar pel meu pes, en canvi si vostès van a demanar que em quedi, sí, m'hi deixaren quedar, però seré el Rector de la fàbrica i de la Central. En definitiva això no hagués anat bé pel poble. Llavors varen fer-se oposicions i donaren la plaça de Rector a Mn. Pere.

— **I ara n'està content d'estar a Montagut?**

— Sí. Molt. Sempre he estat content d'estar aquí. Ja abans n'estava quan hi vaig venir per primera vegada. Em tracten i m'han tractat molt bé sempre.

— **I a Bescanó, quan hi era, n'estava content del poble?**

— Ja ho crec que sí, i molt. Vaig estar aquells anys a Bescanó i no em va fer falta res de res; tot i que no tenia hort no em varen faltar mai les patates, ni cap verdura, ni res de res. Tan sols havia de comprar la carn i el pa i petites cosetes. Em deien sovint: Vostè Mn. Ramon, ja hauria de tenir un hort, però jo els deia: Ja el tinc prou l'hort i ben gran que el tinc; ja que em portaven coses de tot el pla. Jo de Bescanó, no tinc ni la més petita queixa de res.

— **M'han dit, i gairebé jo ho recordo, que vostè era un xic cridaner..**

— Sí... Sí... és veritat. Però tingues en compte una cosa, llavors em deien que tenien sort de mí, doncs jo els avisava quan s'havia d'avisar.

— **M'han parlat també, de que s'empipava amb la Barca pel motiu de fer-hi allà ball?**

— Home, tant com empipar-me, no. Llavors feien ball a la Barca, a Cal Evaristo i a Can Pere de la Sala. Ells volien que els pavordes col.laboressin amb ells; jo els hi vaig haver de dir que no. Això no. El que recollien era de l'església i per l'església; ells volien fer ball i ja feien pagar. De l'Evaristo només et diré una cosa: quan el varen operar el vaig anar a veure dues o tres vegades, i m'en vaig enterar que li va agradar molt i digué: És estrany que Mn. Ramon m'hagi vingut a visitar! Si jo m'hagués hagut d'empipar amb tots els qui no anaven a missa, sobretot al principi d'estar a Bescanó, estaria empipat en quasi tothom. Llavors més tard, l'església era sempre plena de gom a gom. Per aquest motiu es va fer la nova, però la vareu fer massa gran, ja ho veieu!

— **Tampoc vostè deixava anar el jovent al cinema, oi?**

— Sí, és veritat, i no hi anaven, no. Sempre, és clar algun s'escapava i hi anava. Jo feia al local Catequístic projeccions de diapositives, alguna vegada també teatre i no m'agradava que anessin al cinema.

— **Mn. Ramon, com va ser que es fes el campanar? M'ho expliqui.**

— Ja feia temps que se'n parlava de fer el campanar, i don Josep va dir: Sí, farem el campanar; ja que a ell li agradava que la gent sempre estiguessin contents. Em va dir que si nosaltres no hi arribàvem a pagar-ho que li diguéssim que ens ajudaria. Vàrem començar després una subscripció per fer-lo, a mena de col.lecta al temple i així es va poder fer. El preu que va valer tot complert el campanar va ser de 35.00 ptes. I si vols saber el preu d'altres coses encara m'en recordo per exemple d'alguns: El Local Catequístic, costà 25.000 ptes i en aquest preu incluïa també el treure el cementiri del lloc on era i fer el trasllat al nou. L'estructura metàl·lica de dalt del campanar que la va fer en Vilert, valgué 12.000 ptes., i tot això es pagà puntualment.

— **Té alguna anècdota curiosa de la seva estança a Bescanó?**

— És clar, en tinc moltes... I no sé quina et podria explicar... Una vegada els obrers que enterraven al nou cementiri les despulles del vell varen sentir una gran fressa dintre la capella de Sant Sebastià, com si hi hagués algú dintre esgarrapant les parets i la porta. Varen venir a avisar-me ben espantats i obrírem tots junts la porta i ens trobàrem amb un ocellot dintre que voltava per trobar una sortida i és clar, amb l'efecte de bòveda que hi havia dintre el temple i la feina que feien que no era gens agradable, els va espantar, més encara tenint en compte l'indret que era davant el cementiri i al vespre. Una altra de ben curiosa: recordo que vaig dir a en Marcelino de Can Caselot, que llavors feia d'escolà, que anés a tocar la campana pel Rosari del vespre. Va tornar a la rectoria quasi plorant, dient-me que no s'havia atrevit a entrar al temple degut a que hi havia un mort que roncava. Hi vaig haver d'anar i resulta que el mort era una gran xibeca u òliva, que bufava en el sostre del temple, doncs venien a beure's l'oli de la llum de l'altar.

— **Parli'm un xic, i ja per acabar, dels seus treballs amb la fusta de boix. Com és que li va agradar el treballar la fusta?**

— Tot va venir a resultes d'estar en una masia, com ja t'he dit, amagat durant la guerra. L'amo de la masia, que ja en sabia de fer culleres de fusta, em va dir que provés algún dia de fer-ne alguna. Ho vaig provar i amb poques hores en vaig fer varies, i així em vaig adonar que realment tenia manetes per fer i donar forma a la fusta de boix. He fet moltes coses que te les ensenyaré després. Recordo que a Bescanó vaig fer un joc d'escacs que vaig regalar al Sr. Portabella.

— **I una última pregunta: Tornaria a Bescanó?**

— Ja ho crec que sí. Ara mateix. Potser algun dia, quan em jubili, que per cert ja ho podria estar, m'agradari molt tornar i passar els darrers dies de la vida entre vosaltres. Estic segur que hi tinc molta gent que em recorda, a més dels que sovint em veniu a veure.

Acabo de transcriure una part de l'entrevista, que no sé realment si he agafat el més essencial, ja que la grabació que vaig fer, són dues hores, i s'allargà encara dues més. M'encarregà Mn. Ramon que dongués records a molta gent de Bescanó, però no em vaig anotar nom per nom. En definitiva, molts records per a tot el poble i ja sabem on trobar-lo pel que ens calgui. Tornem a Bescanó, ja de fosc havent pres café i copa, amb MN. RAMON FREIXAS, al qui en nom del poble he donat les gràcies pel que va fer aquí llavors per nosaltres.

